

جایگاه کردار انسان از دید قرآن و روایات/ تعابیر معنادار امام علی (ع) از اعمال انسان

اعمال و کردار زیبا و یا خدای ناکرده زشت انسان است که شخصیت او را نمایان می کند و نماد روشنی از میزان عقل و خرد یا احساس و عاطفه او می باشد.

اعمال و کردار زیبا و یا خدای ناکرده زشت انسان است که شخصیت او را نمایان می کند و نماد روشنی از میزان عقل و خرد یا احساس و عاطفه او می باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، گفتار و رفتار انسان ها، نشان روشن و شفاف اندیشه ها و انگیزه های آنان است، هرچه اندیشه های افراد پربار از تفکر و تحقیق نسبت به حوادث امروز و فردای زندگی باشد، انگیزه های آنان ماندگارتر و پرتراوت تر خواهد بود.

اراده های ضعیف همواره به صورت حرف و سخن خودنمایی می کند، ولی اراده های قوی در لباس عمل و کردار ظهور می یابد. افراد آزاد پیوسته می کوشند در گفتار خود آهسته و در رفتار خویش تند و سریع باشند. پیش از انجام هر کار شایسته ای، هرگز به دیگران نسبت به آن عمل موعظه و نصیحت نمی کنند، بلکه نخست خود انجام می دهند، سپس توصیه می نمایند.

امروزه همه ما با تمام وجود دریافته ایم که فکر کردن بسیار آسان است و عمل کردن بی نهایت دشوار. هیچ چیز در زندگی مشکل تر از این نیست که انسان افکار خود را به مرحله عمل گذارد، زیرا فکر کردن، گفتن و انجام دادن سه مرحله جدا از یکدیگرند.

چنان که در ضرب المثل های رایج می شنویم: رنگ رخساره خبر می دهد از سر ضمیر یا از کوزه همان برون تراود که دروست. این موضوع مهم در معارف تابناک الهی چنان چشمگیر ترسیم شده که انسان مساوی کوشش و کردار خود دانسته شده است. سوره نجم آیه 39 می فرماید: نیست برای انسان جز تلاش و کوشش او.

علاوه بر سعی و تلاش به دیدار عمل نیز اشاره شده است. آل عمران آیه 40 می فرماید: روزی که هر کس آنچه کار نیک به جای آورده و آنچه بدی مرتکب شده، حاضر شده می یابد و آرزو می کند کاش میان او و آن کارهای بد فاصله ای دور بود. و این دیدار به گونه ای دقیق و ظریف است که با کمترین وزن و حجم یعنی به صورت مثال قابل رویت است: پس هر کس هم وزن ذره ای نیکی کند، آن را خواهد دید و هر که به اندازه مثقالی بدی کند، آن را خواهد دید.

قرآن مجید دارد آنان که با حسن سلیقه کارهای شایسته و بایسته ای انجام داده اند، بشارت به بهشت های سرشار از شادی می یابند. که در آن برای همیشه جاودان خواهند بود. سوره انعام آیه 127 می فرماید: بهشتی که سرائی سلامت و سعادت از سوی پروردگار پر مهر است.

امام علی (ع) با توجه به نگاه والای خود، اعمال فرد را کامل ترین جانشین انسان معرفی نموده و کردارهای آدمی را مصاحب و همراه همیشه او می داند و می فرماید: عمل انسان نمودار ضمیر و باطن است. بر این اساس آن امام والا مقام و معیار سنجش اعمال انسان ها معرفی شده است که در زیارت نامه حضرت می خوانیم: درود و سلام بر میزان کارها و معیار کردارهای افراد هنگام سنجش آنها در محضر خداوند یکتا.

بنابراین در می یابیم علاوه بر خوب بودن، کار خوب کردن نیز امتیازی والا است که مجموعه فعالیت های ما را وزین می سازد و آنها را برای همیشه یار و همنشین دلسوز می نماید، چنان که حضرت علی (ع) فرمود: ایمان و عمل افراد، دو برادر همیشه همراه و رفیق هستند که از هم جدا نمی شوند و خداوند یکی را بدون دیگری از صاحب آن نمی پذیرد. (غرر الحکم، ص 151)

چند سخن زیبا از امام صادق (ع) درباره اهمیت اعمال وجود دارد که به برخی از آنها اشاره می کنیم:
- عمل همیشگی اما کم ولی با یقین، نزد خداوند با فضیلت تر از عمل بسیار ولی بدون یقین است.
- اخلاق بد و زشت، اعمال شایسته و زیبا را فاسد می کند همان گونه که سرکه غسل را به فساد و تباهی می کشاند.
- از مانیست کسی که نفس خود را در هر روز محاسبه نکند، پس اگر عمل شایسته ای انجام داد، از خداوند افزایش آن را طلب نماید و اگر کار بدی مرتکب شد استغفار نماید و توبه کند.

- اعمال خوب و شایسته قلب انسان را آماده برای انجام کارهای مثبت و مفید دیگری می کند که این حالت معنوی را توفیق گویند. و مجموعه کارهای زشت و زیانبار قلب را آماده کارهای شر و شیطانی می کند تا به راحتی گناه دیگری از ما سر زند که این حالت را خذلان می نامند.

- هرگاه توفیق رفیق انسان شد، فرشتگانی بر انسان گمارده می شود که نیکی ها را به او الهام می کنند و بر شیطانی که در صد

وسوسه و انحراف از راه مستقیم و خدا پسندانه هستند غلبه کنند و فرد نیکوکار را برای انجام کارهای صالح دنیوی و حسنات ماندگار اخروی آماده تر و شیفته تر می سازند. (اسرار الصلاة، ج 1، ص 400)